

รหัสสากล (GS1)

บาร์โค้ด (Barcode) คือ สัญลักษณ์ที่ใช้แทนข้อมูลต่าง ๆ โดยอยู่ในรูปของแท่งสีดำหนาและบาง สลับกัน โดยจำเป็นต้องใช้เครื่องอ่าน (Scanner) เพื่อความรวดเร็วในการอ่านข้อมูล ผู้ต้องการรหัสบาร์โค้ด สามารถยื่นขอรหัสกับองค์กร GS1 เพื่อออกรหัสหมายเลขประจำตัวสมาชิกหรือรหัสประจำตัวบริษัทเพื่อเป็น ตัวเลขที่ใช้ในบาร์โค้ด อย่างไรก็ตามบาร์โค้ดจะประกอบด้วยตัวเลข 1 ชุดเรียกว่า เลขหมายประจำตัวสินค้า (Global Trade Item Number, GTIN) คือ ตัวเลขที่ใช้บ่งเฉพาะชนิดของสินค้าหรือบริการนั้น ๆ โดย ประกอบด้วย รหัสประเทศ, เลขหมายประจำตัวสมาชิกหรือรหัสประจำตัวบริษัท, รหัสประจำตัวสินค้าที่ ผู้ใช้งานเป็นผู้กำหนดเอง และตัวเลขตรวจสอบที่ได้จากการคำนวณ โดยในแต่ละภูมิภาคจำนวนตัวเลข GTIN จะแตกต่างกันไปซึ่งประเทศไทยใช้บาร์โค้ดระบบ GTIN-13 (EAN/UCC-13)

- GTIN-12 (UPC-A) ประกอบด้วยตัวเลข 12 หลักใช้สำหรับสินค้าส่วนใหญ่ที่วางจำหน่ายในภูมิภาค อเมริกาเหนือ
- GTIN-8 (EAN/UCC-8) ประกอบด้วยตัวเลข 8 หลักใช้สำหรับสินค้าที่วางจำหน่ายในภูมิภาคอเมริกา ที่ไม่ใช่อเมริกาเหนือ
- GTIN-13 (EAN/UCC-13) ประกอบด้วยตัวเลข 13 หลักใช้สำหรับสินค้าที่วางจำหน่ายในภูมิภาค อเมริกา ที่ไม่ใช่อเมริกาเหนือ
- GTIN-14 (EAN/UCC-14 หรือ ITF-14) ประกอบด้วยตัวเลข 14 หลักส่วนมากใช้กับบรรจุภัณฑ์เพื่อ การขนส่ง

รูปที่ 1 ตัวเลข GTIN ในรูปแบบต่าง ๆ
ที่มา: <http://www.gtin.info/>

ตัวเลขตรวจสอบ คือ ตัวเลขที่ได้จากการคำนวณไม่สามารถกำหนดเองได้ โดยต้องนำเลขด้านหน้าเข้าโปรแกรมการคำนวณจึงจะได้ตัวเลขตรวจสอบ หากใส่ตัวเลขตรวจสอบผิดจะส่งผลให้เครื่องอ่านไม่สามารถอ่านบาร์โค้ดนั้น ๆ ได้

รูปที่ 2 ความหมายของเลขแต่ละหลักบนบาร์โค้ด

ที่มา: http://gs1thailand.org/main/gs1standardsystem.php?id_view=20130519000057

อย่างไรก็ตามในปัจจุบันมีบาร์โค้ดขนาดเล็กซึ่งเรียกว่า GS1-Databar ซึ่งมีขนาดเล็กกว่าบาร์โค้ดทั่วไป แต่สามารถจัดเก็บข้อมูลได้มากกว่า โดยทั่วไปใช้สำหรับเก็บข้อมูลย้อนหลังของสินค้าเพื่อให้สามารถส่งออกสินค้าสู่ประเทศที่มีมาตรการความปลอดภัยสูงได้อย่างมีประสิทธิภาพ นิยมใช้กับสินค้าที่มีขนาดเล็กหรือสินค้าที่จำเป็นต้องมีข้อมูลสินค้าจำนวนมาก เช่น วันหมดอายุ น้ำหนัก เป็นต้น สินค้าที่ใช้ GS1-Barcode ส่วนมากจึงเป็นสินค้าจำพวกอาหารสด ผลไม้ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

รูปที่ 3 ตัวอย่าง GS1-Barcode ในรูปแบบต่าง ๆ

ที่มา: http://gs1thailand.org/main/gs1standardsystem.php?id_view=20130519000060

1. GS1 DataBar Stacked Omnidirectional เหมาะสำหรับสินค้าอาหารสด และสินค้าที่มีขนาดเล็ก สามารถบันทึกข้อมูลเลขหมาย GTIN เท่านั้น
2. GS1 DataBar Omnidirectional เหมาะสำหรับสินค้าที่มีขนาดเล็ก สามารถบันทึกข้อมูลเลขหมาย GTIN เท่านั้น

3. GS1 DataBar Expanded เหมาะสำหรับสินค้าที่มีปริมาณน้ำหนักที่ไม่แน่นอน สามารถบันทึกข้อมูลเลขหมายGTIN และรายละเอียดที่จำเป็นเพิ่มเติมได้

4. GS1 DataBar Expanded Stacked เหมาะสำหรับสินค้าที่มีปริมาณน้ำหนักที่ไม่แน่นอน สามารถบันทึกข้อมูลเลขหมายGTIN และรายละเอียดที่จำเป็นเพิ่มเติมได้

ที่มา:

<http://www.gtin.info/>

http://gs1thailand.org/main/gs1standardsystem.php?id_view=20130519000057

http://gs1thailand.org/main/gs1standardsystem.php?id_view=20130519000060